

26 OCTOMBRIE
CANON DE RUGACIUNE 3
CATRE
SF.MARE MUCENIC
DIMITRIE DE LA TESALONIC

γ) Τρίτος Κανών τοῦ Γεωργίου Σκυλίτζη

εἰς τόν ἅγιον Δημήτριον οὗ ἡ ἀκροστιχίς «Μύρου γεραίρω τήν χάριν Δημητρίου Γεώργιος Σκυλίτζης»

Ὠδή α΄. Ἦχος πλ. δ΄. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Μύρου εὐώδους καί σεπτοῦ Δημήτριε. ἠνεωγμένη πηγή. τοῦ τῶν παθῶν ρύπου. τήν καρδίαν πλῦνόν μου. καί ἀρετῶν ἐν πράξεσιν, εὐδίαν με δείξας. Χριστοῦ τόν νοῦν μου χαρίτωσον. χάριτας τάς θείας ὑμνῆσαι σου.

Ὕδατος ζῶντος ποταμούς ἐκβλύζεσθαι. ἀπό κοιλίας πιστῶν. λόγος Θεοῦ λέγει. ὅθεν σου προχέοντα. μύρου πηγαί ἀείρροοι. ὧν τό ρεῖθρον εὐφραίνει. θεοῦ τήν πόλιν δοξάζουσαν. τήν μαρτυρικήν παρρησίαν σου.

Ράβδος μέν πάλαι Μωϋσέως πλήξασα. πέτραν ἐρήμου ἐν γῇ ἀναστομεῖ ρεῖθρα. ποταμῶν πολύρροα. σῶμα δέ σόν Δημήτριε. ἐκκεντήσασα λόγχη. τοῦ μύρου βρύσιν ἀνέδειξε. νέον Ἰσραήλ ἀναψύχουσαν.

Οἵας μέν ἕξεις ἀμοιβάς Δημήτριε. μαρτυρικῶν σου πληγῶν. οὐδ' ὀφθαλμός εἶδεν. οὐδέ οὖς ἀκήκοεν νῦν δέ τοῦ μύρου θάλασσαν ἀμοιβήν τῆς ἁγνείας. προχέεις κόσμου τοῖς πέρασι. πάθη τῶν ψυχῶν ἐκκαθαίρουσαν.

Θεοτοκίον

Ὑπεραμόλυντον δοχεῖον πάναγνε. λόγος εὑρών σε Θεοῦ. σῇ ἐνοικεῖ μήτρᾳ, τό ἐκ σοῦ δέ πρόσλημμα. χρίσας αὐτοῦ θεότητι. εἷς προῆλθεν ἐκ δύο καί κενωθέν μύρον κέκληται. Χριστός γάρ Θεός τε καί ἄνθρωπος.

Ὠδή γ΄. Οὐρανίας ἀψίδος.

Γεννηθείς οὐρανόθεν. ἐκ τοῦ Θεοῦ γέγονας. θείων ἀγαθῶν κληρονόμος. υἱός καλούμενος συγκληρονόμος Χριστοῦ. συμβασιλεύεις δέ τούτῳ. τό γάρ μύρον σύμβολον τούτου Δημήτριε.

Ἐξεχύθη ἡ χάρις. τοῦ παντουργοῦ πνεύματος. ἀπό κεφαλῆς ἕως ἄκρων. καί σέ ἀνέδειξε μύρου εὐόσμου πηγήν. ἐξ ἧς ἀντλοῦμεν τήν χάριν. τῶν θαυμάτων μέγιστε μάρτυς Δημήτριε.

Ριζωθείς ὥσπερ δένδρον. δαυϊτικῶς ἔνδοξε. παρά διεξόδους ὑδάτων. μέγαν ἀνέδωκας. τοῦ μαρτυρίου καρπόν καί νῦν πηγή ἀνεδείχθης. μύρου διοδύουσα τῆς γῆς τά πέρατα.

Ἀπαντλήσας τήν χάριν. Χριστοῦ πλευρᾶς αἵματι. συναποβλυσάσης τό ὕδωρ. αἷμα ἐξέχεας σόν δι' αὐτόν λογχευθείς καί νῦν ὡς ὕδωρ προχέεις. καρδιῶν θελητήριον μύρον Δημήτριε.

Θεοτοκίον

Ἱεραί σου φιάλαι. αἱ τῆς ψυχῆς πάναγνε. πλήρης ἀρωμάτων καί μύρων τοῦ θείου πνεύματος. τοῦ ἐπελθόντος ἐν σοί. καί γάρ Θεόν τετοκυῖα. τούς πιστούς ἀπήλλαξας ἐκ δυσωδίας παθῶν.

Ὠδή δ΄. Σύ μου ἰσχύς Κύριε.

Ρύπου παντός. ἀπορρυφθείς τῆς γεννήσεως. τῷ λουτῆρι τῆς ἀναγγνήσεως. τό καθαρόν. ὤφθης καί εἰς τέλος. διό Χριστός σοι Δημήτριε. τήν φυσικήν ἰκμάδα. μεταβάλλει πρός μύρον. ὡς καί ὕδωρ εἰς οἶνον μετήνεγκεν.

Ὥσπερ πυρός. φύσις παντί μεταδίδοται. ἀκαραίαν σώζουσα τήν δύναμιν. οὕτως τό σόν μύρον ἀθλητά. πᾶσι μέν ἀντλεῖται. ὅμως δέ μένει ἀμείωτον, ὅ νῦν οἱ εὐσεβοῦντες προσκυνοῦντες ὑμνοῦμεν. τόν Θεόν ὅς τήν χάριν σοι δέδωκεν.

Τίς ἀκουστάς. σοῦ τάς αἰνέσεις ποιήσεται. Χριστέ λόγε βλέπων τάς σάς χάριτας. ἅς ἀθληταῖς. δέδωκας τοῖς σοῖς. τοῦ γάρ Δημητρίου. ἰδού τό μύρον τοῦ μάρτυρος. ὡς βρύσις μέν βλυστάνει. εὐωδίας δέ πνέει. καί σκεδάζει κακῶν τήν σκοτόμαιναν.

Ἤρδευε μέν. πηγή ἐκ γῆς ἀναβαίνουσα. πρό τοῦ βρέξαι. πᾶν τό ταύτης πρόσωπον. σύ δέ κρυβείς. μάρτυς ὑπό γῆν. βρύσις ἀνεδείχθης εὐώδους μύρον Δημήτριε. αἱ λόγχαι γάρ μυρίαι. ἀνεστόμωσαν φλέβας. καί νῦν κόσμου κατάρδεις τά πέρατα.

Θεοτοκίον

Νύμφην Θεοῦ. σέ καί μητέρα γινώσκομεν. Θεοτόκε. σέ γάρ ὡς μυρίπνοον. ρόδον εὑρών. λόγος τοῦ Θεοῦ. θάλλον ἐν κοιλάδι. τῇ ταπεινῇ ἀνθρωπότητι. ἠράσθή σου τοῦ κάλλους. καί ἐκ σοῦ σαρκοφόρος. προελθών τούς πιστούς εὐωδίασιν.

Ὠδή ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Χρηματίσας δοχεῖον. τοῦ ἐξ οὐρανῶν καταβάντος δι' ἔλεον. ὑετοῦ καθάπερ. ἥ σταγόνος σταζούσης πραότητα. ἐπιάνθης χάρισι μυστικαῖς καί νῦν ἐκ τάφου. μύρου βρύσιν πηγάζεις Δημήτριε.

Ἀθληταῖς ὥσπερ νόμος. πάσης κοσμικῆς γυμνωθείς διαθέσεως. ἐλιπάνθης μάρτυς. ἐν ἐλαίῳ χαρίτων τοῦ πνεύματος. συμπολαίσας δέ σκότους δέ τάς ἀρχάς. βραβεῖον ἔσχες. βλύζειν μύρον ἡδύπνουν Δημήτριε.

Ρόδον ὤφθης ἀνθῆσαν. ἔνδον τοῦ λειμῶνος Κυρίου Δημήτριε. βεβαμμένον λύθρῳ. μαρτυρίου αἱμάτων καί ξίφεσι, συγκοπήν καί πόνων. ἀθλητικῶν φρυγήν καμίνῳ. καί νῦν μύρον σταλάττεις ἀείρροον.

Ἰδού πάλιν ὁρᾶται. θεία κιβωτός ὁ ναός ὁ τοῦ μάρτυρος. οὗ λυχνία ἔνδον, τάφος φέρων τό μύρον καί ἔλαιον. ἧς καί προσκιρτῶμεν. πνευματικῶς. καί χοραυλοῦντες. εὐφημοῦμεν τόν μέγαν Δημήτριον.

Νέος ὥσπερ Ἠλίας. ζήλῳ τετρωμένος Χριστοῦ ἀγαπήσεως. βασιλεῖς ἐλέγχεις. καί σαυτόν ἐμπαρέχεις εἰς θάνατον. ὅμως ζῆς καί πάλιν. μύρου πηγήν. δεικνύς τόν τάφον. ὡς καμψάκην ἐλαίου ἀκένωτον.

Θεοτοκίον

Διαγράφει σου κόρη. πάλαι τό μυστήριον ᾄδων προπάτωρ σου. τῆς τοῦ βασιλέως. θυγατρός δόξαν σύμπασαν ἔσωθεν. ὁ καί σέ δοξάσας ὡς μακαρίαν τοῖς ἀνθρώποις. χαῖρε κόσμου παντός ἥ ἀνάκλησις.

Ὠδή στ΄. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Ηὐξήθης πνευματικῶς. ἐλαία ὥσπερ κατάκαρπος. καί λογχοφόρων χερσί δημίων ἐκτέθλιψαι. πιστούς ἱλαρύνεις δέ μύρον νῦν ἐκβλύζων. θείου τάφου σου Δημήτριε.

Μελίσης δίκην. ἐργάτην πάσης ἀνέδειξας. θεοποιοῦ ἀρετῆς. ψυχήν μάκαρ ἄμωμον. ὡς σάμβλῳ τό σῶματι. συντηρητῶν καί μύρον. νῦν ἐκβλύζεις τό γλυκάζον ψυχάς.

Ἠγάπησας ἐκ ψυχῆς. Χριστόν καί τούτου ἐβάδισας. πρός τήν τοῦ

μύρου ὀσμήν. καί ταύτης μετείληφας. συγκράσει τῇ κρείττονι. καί νῦν μύρου ρεῖθρα. βλύζεις ἄπαυστα Δημήτριε.

Τετράς ἐκ μέσης Ἐδέμ. τῶν ποταμῶν ἀναβλύζουσα. κόσμου μερῶν τειρακτύν. ἀρδεύει τοῖς ρεύμασιν. αὐτός δέ Δημήτριε. πᾶσαν γῆν κυκλόθεν. τῷ σῷ μύρῳ εὐωδίασας.

Ρανίδες ἀθλητικῶν εἰς γῆν αἱμάτων σου στάξασαι. εὐώδους μύρου πηγήν. αὐτήν ἀπειργάσαντο. καί νῦν τούτου ἄληκτα. τοῖς ἀρυομένοις. ἀναβλύζουσι Δημήτριε.

Ἱδρῶτι τῶν σῶν σοφέ. αἱμάτων περιχεόμενος. ὡς ἄλλη νέα πηγή. τοῖς χρήζουσι δαψιλῶς. παρέχεις εἰς ἴασιν. τά σά μύρα μάκαρ. καί ροφῶμεν προσερχόμενοι.

Θεοτοκίον

Ὁρῶντες χρυσοειδῆ. φωτός λυχνίαν τήν ἄσβεστον. οἱ πλήθη ἁμαρτιῶν. ψυχάς σκοτιζόμενοι. προσέλθωμεν νέμει γάρ. φωτισμόν καί πᾶσαν. ἐκδιώκει ἀμαυρότητα.

Ὠδή ζ΄. Παῖδες ἑβραίων ἐν καμίνῳ.

Ὕδωρ ἀντλῆσαι. Ἡσαΐας. τούς διψήσαντας Δημήτριε προτρέπει. εἰ γάρ εἰδέ τό σόν. τάφον ἐβόα πάντως. μύρον σῇ προσέρχεσθε. καί ἀντλεῖτε σωτηρίαν.

Γῆς μέν ἀπόγονος ἐγένου. κατεσκήνωσας εἰς γῆν δέ τῶν πραέων. ἔνθα ὕδωρ τροφῆς. οὗ καί ποιῶν εἰς κόρον. μύρου πηγήν ἀένναον. νῦν Δημήτριε προχέεις.

Ἔφυς ὡς κλῆμα ἐν ἀμπέλῳ. μένων ἄτμητος καί συνημμένος. ἐκ τῆς τούτου πλησθείς πιότητος ἀρρήτου. μύρα ὡς γλεῦκος. ἅπασι νῦν Δημήτριε βλυστάνεις.

Ὦ τῶν καινῶν σου παλαισμάτων. ὦ τῶν ξένων σου μαρτυρικῶν ἐπάθλων. σούς ἱδρῶτας καί γάρ. τούς δι' αὐτόν χυθέντας. μάκαρ Χριστός δεξάμενος. βρύσιν μύρου σε δεικνύει.

Ρεῖθρα τοῦ μύρου σου προχέων. μέγα πέλαγος ἐξήπλωσας θαυμάτων. καί ψυχῶν καί σαρκῶν. τάς νόσους κατακλύζεις. καί πεισμῶν Δημήτριε. πάντα κλύδωνα κοιμίζεις.

Θεοτοκίον

Γάλα ἐπότισας παρθένε. σαρκοφόρον σου Θεόν γεγενημένον. ὃς ὀδύνην Ἀδάμ. τοῦ φάρυγγος λεάνη. ξύλον φυγόντος γνώσεως. ἐντολῆς τοῦ παρηκόου.

Ὠδή η΄. Ἐπταπλασίως κάμινον.

Ἵνα Θεός γνωρίσῃ σε. τοῖς ἐν κόσμῳ Δημήτριε. ἄσβεστον λαμπάδα τῆς ψυχῆς φυλάξαντος. ἐλαίῳ τῶν πράξεων. λιπαινομένων ἐνδελεχῶς καί ὡς αἱ νυμφῶνος σοί ἠνοίγησαν πύλαι ἀείροον πηγήν σε θείου μύρου δεικνύει. εἰς ἀμοιβήν ἀγνείας. ταύτην διδούς τήν χάριν.

Οὐκ ἐξ αἱμάτων ὥς φησι. τό σεπτόν εὐαγγέλιον. οὐδέ ἐκ θελήματος σαρκός Δημήτριε. Θεῷ δέ γεγέννησαι. τόν σταυρωθέντα σέβων θεόν. αἷμα δέ προθύμως δι' αὐτόν σου κενώσας. ἀντείληφας ὑψόθεν. τεραστίαν τήν χάριν. ἐκβλύζειν θεῖον μύρον. πιστούς εὐωδίαζον.

Σύ κλίμαξ ὤφθης ἔμψυχος. ἐπί γῆς μέν στηρίζουσα. ἴχνη τῆς σαρκός εἰς οὐρανόν δέ φθάνουσα. Θεόν γάρ ἐπλούτησα. ἐστηριγμένον μάρτυς ἐν σοί. στήλη δέ ὡράθης ἠλειμμένη ἐλαίῳ. ἀγώνων μαρτυρίου. καί νῦν ἀντιπηγάζεις. τοῖς πίστει προσιοῦσι πηγήν ἐνθέου μύρου.

Σέ ποταμόν προέγραψε. τοῦ Θεοῦ πληθυνόμενον. ψάλλων ὁ Δαυΐδ προφητικῶς Δημήτριε. ἰδού γάρ ἀκένωτος. ἡ προχοή τοῦ μύρου τοῦ σοῦ, ὅθεν οἱ μύριοι ποταμοί πλημμυροῦντες. φωνάς αὐτῶν ὑψοῦσι. ταῖς χερσί δέ κροτοῦσιν. εἰς δόξαν τοῦ τοῖς πᾶσι. δοξάσαντος Θεοῦ σε.

Κύριος εἷς τρισάγιος. σύ Θεέ πανθενέστατε. ὅν θεολογῶν ὁ ἀθλητής Δημήτριος. εἰρκτῇ κατακλείεται. καί σύν σκορπίῳ τῷ αἰσθητῷ. ὄφιν θανατώσας νοητόν καί τό θράσος. Λυαίου καταστρέψας. διά Νέστορος θείου. λογχεύεται καί μύρον. νῦν ἐκ τοῦ τάφου βλύζει.

Θεοτοκίον

Ὑπέρ Ἀδάμ ὁ Κύριος. ὑπέρ Εὔας σύ πάναγνε. ὁ δέ Γαβριήλ κατά τοῦ πλάνου ὄφεως. σταυρός ἀντί ξύλου δέ κῆπος τοῦ Τάφου ἀντί Ἐδέμ. χαρά ἀντί λύπης. λόγχη ἀντί φλογίνης. ρομφαίας καί πορφύρας. συκῆς ἀντί φύλλων. σέ γοῦν ὑμνοῦμεν κόρη. ὡς τούτων παραιτίαν.

Ὠδή θ΄. Ἐξέστη ἐπί τούτῳ ὁ οὐρανός.

Λαβών σου τό ἀλάβαστρον τῆς ψυχῆς. ἀρετῶν θείου μύρου πληρούμενον. σχών δέ Χριστόν. κλιναντά σοι μάρτυς τήν κεφαλήν. ὡς ἐπαναπαυσάμενον βίου σου λαμπρότητι καθαροῦ. αὐτῷ ἐμακαρίσθης. καί χάριτος ἐπλήσθης. μυροβλυτῶν τοῖς κόσμου πέρασιν.

Ἰδού τῶν μενουσῶν σε ἀνταμοιβῶν. τῶν ἀρρήτων λαμπρά προτυπώματα. ἰδού πηγή. μύρου ἀειρρόου ὦ ἀθλητά. Θεῷ παριστάμενος. μετά παρρησίας μαρτυρικῆς. τῷ βασιλεῖ ἐξαίτει. κατά βαρβάρων νίκας. καί βασιλείαν τέλος ἄληκτον.

www.tezaurliturgic.ro

Τῷ τύπῳ τοῦ Σταυροῦ τῷ νικοποιῷ. ἐξαλείψας Λυκαίου θρασύτητα. καί νικητήν. Νέστορα καί σύναθλον τεθηκώς. νῦν καί πᾶν γένος βάρβαρον. δοῦλον ἀναδείξας τῷ βασιλεῖ. συμπράττων συστρατεύων. κρατύνων μεγαλύνων. τῆς γῆς τά πέρατα Δημήτριε.

Ζεούσης ἐκ καρδίας πόθῳ τῷ σῷ. τῇ σεπτῇ κιβωτῷ τούς προστρέχοντας. μάρτυς Χριστοῦ. μύρον προχεούση τούς ποταμούς. ταῖς πρεσβείαις λύτρωσαι. ἔργων ψυχοφθόρων κατακλυσμοῦ. παθῶν τε δυσωδίας. ὀσφράδια δέ δεῖξον. αὐτούς Κυρίῳ εὐωδέστατα.

Ἡμέρα χαρμοσύνως πνευματικῶς. ἐκτελοῦμεν Δημήτριε βλέποντες. μύρου τοῦ σοῦ. ἄπαυστα βλύζουσαν τήν πηγήν. σύ δέ παθῶν σκοτόμαιναν. λύων ὡς ἐνθέου πλήρης φωτός, ὡς ἐν ἡμέρα δίδου. ὁδεύων εὐσχημόνως. Θεοῦ βλέπειν φῶς ἀπρόσιτον.

Θεοτοκίον

Σύ πάναγνε χρυσέα περιστερά. οἷα κάρφος ἐλαίας βαστάσασα. λόγον Θεοῦ. χρίσαντα τήν σάρκα τήν ἑαυτοῦ. ἐλαίῳ τῆς Θεότητος. ὅν ἐν τῇ καρδίᾳ ὡς κιβωτῷ. λαβών ὁ ἀθλοφόρος. ἐκ τάφου μύρα βλύζει. ἱλαρύνει πιστῶν πρόσωπα.

Σημείωσις τοῦ ἀντιγραφέως

Ἀντεγράφη ὡσαύτως ὡς ἔχει ἐκ τοῦ χειρογρ. κώδικος τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ὑπ' ἀρ. 175, ἀναγομένου εἰς τόν δεκατοτέταρτον αἰῶνα, ὡς ἔχοντος χρονολογίαν γραφῆς 1362. Προσέθηκα μόνον τήν ὑπογεγραμμένην ὡς καί ἐν τῇ πρόσθεν ἀκολουθίᾳ.

Ὁ κανών οὗτος εἶναι βαθύτερος εἰς νοήματα καί λίαν ποιητικός καί θεολογικός. Τά μετρικά δέ τῆς μουσικῆς κῶλα, κανονικά εἰσι καί σχεδόν αὐτοτελῆ κατ' ἔννοιαν.

Ἐνῶ ὁ τοῦ Σταυρακίου κανών δέν ἔχει μήτε τήν χάριν καί τήν εὔροιαν τῆς φράσεως, μήτε τό ὕψος τῶν θεολογικῶν καί δογματικῶν ἐννοιῶν τοῦ κανόνος. Φαίνεται δέ ἀπομίμησις τό πλεῖστον καί μᾶλλον λαϊκώτερος καί χαριστήριος, διό καί ἐμελοποίησεν αὐτόν ἐπί τῆς Ἀναστάσεως ἡμέρα...

Ἀρχ. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός